

Jesper Stanges prædiken juleaften

Taler

Jesper Stange
Sognepræst

Dato

24. december 2009

Sted

Vor Frue Kirke, Københavns
Domkirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 2, vers 1-14

Salmer

Det kimer nu til julefest
Barn Jesus i en krybbe lå
Et barn er født i Betlehem
Julen har bragt velsignet bud

Afmagten er porten

Er det da ikke en sand velsignelse, at vi mellem alt det, der kan lade sig gøre, også skal fejre det, der ikke kan lade sig gøre. At Gud blev menneske.

Ellers var vi nødt til at fejre os selv, vores fantasi og formåen.

Det er sikkert også en god fest værd, men det er på den anden side også både for meget og for lidt.

Julen har en rigtig heldig indflydelse på mange af os. Vi kan meget mere, end vi troede, vi kunne. Festen indfinder sig som en påmindelse om, hvor meget vi kan, når vi vil. Den fylder så meget, at den minder os om, hvor meget vi kan fylde. Men der er grænser.

Midt mellem alle de uanede og ubrugte muligheder for venlighed, opmærksomhed og gavmildhed, vi nu virkeliggør, kan vi også fejre det helt umulige.

Tænk hvis vi havde os selv som vores livs yderste horisont. Det er trods alt for meget. Eller altså netop for lidt! Selv i en gavmild tid. Det ville være at fejre den

menneskelige formåen som Gud, vores evner og gode vilje løftet op til en sandhed af en højere orden, for at blive fejret og dyrket.

Det gode budskab lyder ikke på, at mennesket blev Gud, men at Gud blev menneske.

Gud blev menneske. Og det giver et andet perspektiv på os selv. Målt på det umuliges realitet, kommer man uvægerligt til at virke lidt smålig, hvis man tror for meget om sig selv og for lidt om sin Gud.

For det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus om at holde folketælling... og alle drog hen for at lade sig indskrive, og resten af historien kender I.

Gud blev menneske.

Juleevangeliet kunne vi kalde for en slags poetisk realisme. Det er *poetisk*, fordi det er den form for sproglig omgang med virkeligheden, som er skabende. Poesi er bogstaveligt talt skabende ord, ord der skaber, hvad de nævner. Evangeliet er som et digt, som et billede, der med ét får os til at se andet og mere, end vi vidste af. Et hul i muren, i den afgrænsning, vi forstod vores virkelighed inden for. Vi kunne også sige, at vi får andet end os selv som ramme for forståelsen af vores tilværelse. Det er et gennembrud af horisonten.

Og det er *realisme* i den forstand, at fortællingen altid vil være af denne verden. Den er virkelig. Jesus var her så kort, men fortællingen om ham ser ud til at vare evig. Den vil ikke glemmes.

Og vi ved, at vi ikke kan afvise den som "bare en fortælling". Som de bedste af vores fortællinger fortæller den ikke bare om vores virkelighed, den fortæller vores virkelighed. Den fortæller ikke om de vilkår, vi lever vores liv på, den giver os dem og giver mere, end vi selv kan tilføre. Vilkåret er fra julenat større og mere gavmildt, end vi ville have forestillet os uden.

Jesus møder os fra fortællingen som

- det andet menneske,
- den fremmede,
- kulturen

og så *det andet*, det fra os ganske forskellige, det guddommelige.

Vi bliver til dem, vi skal være, dem vi er tænkt som fra Skaberens hånd, når Jesus møder os i disse fires skikkelser, medmenneskets, den fremmedes, kulturens og det guddommeliges.

Som det andet menneske, vores næste, møder Jesus os med de krav, vi skal stille til os selv og hinanden, når vi skal fylde vores plads som mennesker. Det finder forskellige udtryk i evangeliet, men budskabet er altid det samme. Vores medmenneske må aldrig nedskrives til middel for noget som helst formål, det være sig nok så ædelt og højt, politisk eller religiøst. Mennesket er altid kun tjent som mål. Engang var der én, der spurgte, hvad vi så skulle gøre. Og gennem årtusinder klinger svaret, at det ved vi udmærket. Vi spørger ikke, fordi vi ikke ved det, men for at unddrage den fordring, vi kender.

Som den fremmede udfordrer Jesus med sin semitiske baggrund os i vores tro på, at det er en frelsesag at være dansk. Det er det så ikke. Det er det heller ikke at være semit. Vi er nemlig aldrig mere fremmede for hinanden, end at vi forstår, at det er barmhjertigheden, vi lever af. Ikke selvtilstrækkeligheden.

Vi husker Jesus som den, der er en del af sin kultur, men aldrig går i ét med den. Selv sagde han, at han var i verden, men ikke af verden. Og siden har den kristne verden kunne enes om, at troen på ham må være netop det i kulturen, som ikke er kultur men sikkerheden for, at kulturen ikke bliver religion.

Og endelig er Jesus som en åbenbaring af det guddommelige horisont for alt det andet.

Sådan er historien og dens virkning, som vi kender den. Juleevangeliet om Jesus fødsel i Betlehem er blevet fortegnet for alt det andet. Det er ikke sikkert, forholdene omkring fødslen var så ringe, som vi godt kan lide at udmale dem. I denne nat fødes der tusinder af børn under forhold, som er tarveligere. Her var gode mennesker til at tage imod, andægtige besøgende fra både nær og fjern.

Juleevangeliets pointe er, at alt det, der møder os gennem Jesus, kravet på vores menneskelighed, vores gæstfrihed, kulturåbenhed og tro skal have sin fødsel så afmægtigt, som et barn kommer til verden.

Afmagten er porten til det andet menneske, til den fremmede, til Gud.

Under alle skikkelser kommer Jesus til os som den afmægtige.

Juleevangeliet anbringer nu os foran indgangen til det liv, der ikke begrænses af os selv og det, vi kan, men åbner sig for den afmægtige gennem det andet menneske, gennem den fremmede, kulturen og det guddommelige. Når vi blot tør tage imod.

Det er det, vi ønsker for hinanden, at vi kan – altså tage imod, når vi ønsker en glædelig jul.

Kilde

Jesper Stange: "Ord til andet – prædikener", s. 30-34. Forlaget Alfa. 2012

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Anden tekstrække, Juleaften, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-stanges-praediken-juleaften>